

Albert Pajk

MORALI DOGMA

DREVNOG I PRIHVAĆENOG ŠKOTSKOG OBREDA SLOBODNOG ZIDARSTVA

Beograd 2015.

Pod Zaštitom i uz Saglasnost Regularne Velike Lože Srbije

Naslov originala:

MORALS AND DOGMA

OF THE ANCIENT AND ACCEPTED SCOTTISH RITE Albert Pike, First edition 1871. 5631.

Izdavač:

Regularna Velika Loža Srbije

Preveo i priredio:

Br Vojislav (Jovana) Jovanović,

RVLS, □ Singidunum Br. 16; 3°; 14°.

Lektor:

Minja Lagator Stampa:

Stojkov štamparija, Novi Sad

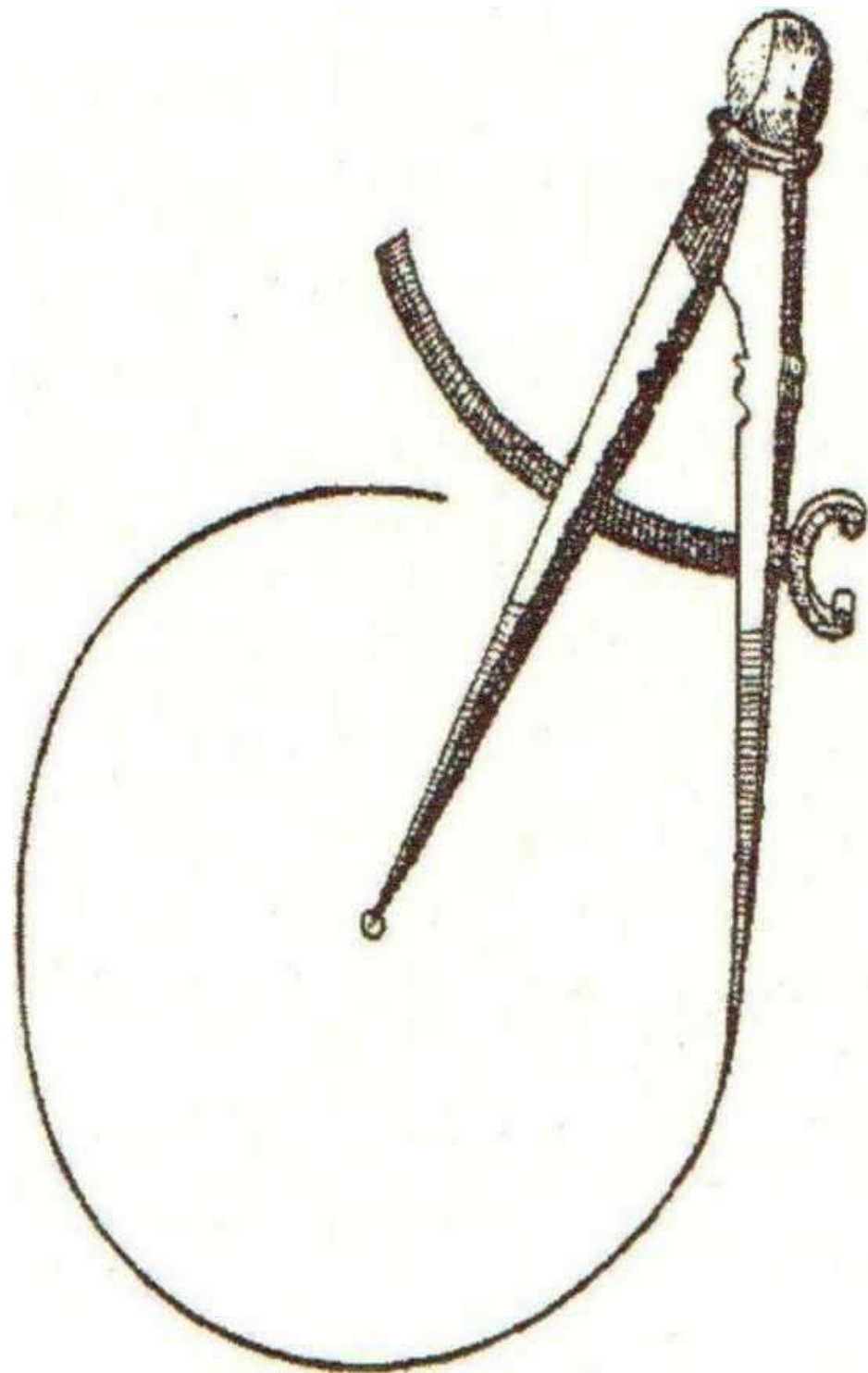
Tiraž:

300

ISBN 978-86-80312-00-2

Prvo izdanje, 2015.

MORAL I DOGMA LOZA SAVRŠENSTVA

Paucius via cognita spiritus est!

Seneka

Prave tajne Masonerije se nikad ne govore, čak ni iz usta u uvo. Jer, prave tajne Masonerije su izgovorene u tvom srcu i iz njega, u srce tvog Brata. Jezik koji nam je dat zagovor, nikada ne sme da ih izgovori one se izgovaraju samo pri iskazivanju te dobrote i ljubavi koje čovek ima prema svom prijatelju, koje prevazilaze sva druga osećanja.

Southern California Research Lodge Fraternal Review, maj 2004.

PREGOVOR NVM RVLS RANKA VUJAČIĆA

Poštovani čitaoci,

S obzirom na to da sam najveći deo svog masonskog života proveo u tzv. Plavoj ili Jovanovskoj Masoneriji i smatram da je dobro poznajem, njenu sadržinu, principe i rituale, kao i nekoliko bočnih redova čiji sam pripadnik, želeo bih da napomenem da sam već odavno zainteresovan za Škotski Obred. Ta veza između Plave Masonerije i Škotskog Obreda je direktna, nerazlučiva ili, kako Br Albert Pajk kaže, nemoguće je napraviti prvi sprat bez temelja. U istom smislu, Plava Masonerija je dubok izvor koji odašilje iz sebe potoke, a oni se račvaju, dalje šire i od Nje nastaju reke. U prilog toj čvrstoj vezi je i odluka A. Pajkova da Moral i Dogmu započne sa 1° i završi sa 32°. To najbolje govori o njoj.

Prirodom svog rada u Plavoj Masoneriji, došao sam do bližih i sadržajnih saznanja o ŠO. Kako sam dobijao sve više kvalitetnih informacija, taj interes je, vremenom, rastao. Kada sam se upoznao s Pajkovim radovima, prvo s delom *Morals and Dogma*, shvatio sam ubrzo, čitajući, da se ta knjiga gotovo lepi za prste i Dušu. I nekih neprospavanih noći. Ovo je knjiga za sve Masone, jedan potpun i opštemasonski udžbenik u kojem autor razmatra osnovne elemente, principe i pravila Slobodnog zidarstva, detaljno ih analizira i daje ezoterična i suštinska objašnjenja koja se retko nalaze, ili ih uopšte nema u masonskim priručnicima.

Čitanje dela Alberta Pajka otvorilo mi je nove vidike i perspektive. Nema potrebe da Pajka ovde ocenjujem ili veličam, jer njegov rad dovoljno govori za sebe i svojim veoma snažnim stilom, karakterističnim za moćnog autora, stvara utisak dubokog poznavaoaca masonskih Tajni i kapilar-nog poznavaoaca Bratstva. Njegov talenat za poznavanje velikog broja svetskih jezika, onih koji se retko znaju, sve do severnoameričkih indijanskih dijalekata, upućuje nas na jedan redak intelekt istraživača, poliglotu i etimologa. Nemoguće je izostaviti ocenu da je on posvećeni Mason.

Za mnoge će biti interesantno, pa moguće i iznenađujuće da se Albert Pajk celog svog života trudio i borio da Plavoj Masoneriji donese uzvišenost i čast koju Plava Masonerija zaslužuje. Njegov manuskript *Symbolism of the Blue Degrees of Freemasonry*, predugo je bio tajni manuskript koji je tek nedavno, veoma hrabro, objavio Br-*. Arturo de Hoyos. To je vrhunski i u potpunosti izuzetan rad u celokupnom izdavaštvu Slobodnog zidarstva. Albert Pajk je uveo rigorozne mere obezbeđenja da bi se izbegla bilo kakva mogućnost štampanja tog manuskripta koji, uz još jedan prepis, pos-toji samo u dva primerka (koji se danas nalaze u Arhivi Majke Lože ŠO u Vašingtonu i u Quatuor Coronati Ujedinjene Velike Lože Engleske u Londonu). Čak je i za čitanje tog rada uspostavljena posebna procedura, uz striktnu zabranu umnožavanja i iznošenja iz Doma Hrama, kao i uz evidenc-iju datuma, imena korisnika i odobrenja samo za nekoliko visokih Stepeni.

Pomenuti naslov je potvrda Pajkovog odnosa prema Plavoj Masoneriji i njegove duboke odanos-ti njoj. Takođe, to je remek delo koje su engleska Br.*. Robert F. Gould i .*• George W. Speth (osnivač Quatuor Coronati Lože br. 2076 u Londonu i glavne ili Prve Istraživačke Lože) prihvatili, uz brojne i najveće komplimente Albertu Pajku za otkrivanje nekih duboko složenih koncepata, celovitost razmatranja

ezoteričnog simbolizma Plave Masonerije i „vatrometa“ detalja.

Uz ova dva dela, Albert Pajk je napisao veliki broj radova i knjiga. Za njega, kao autora, moramo imati najviše poštovanje i zahvalnost jer je, zaista, podigao Masoneriju na nivo Nauke.

Imajući u vidu prethodno, uveren sam da su Brr Plave i Crvene Masonerije dobila jedno izuzet-no štivo od ogromne vrednosti. Neka im služi kao čvrst oslonac i podrška za još bolje upoznavanje sa širinom tema i oblasti koje sačinjavaju fino i predivno tkivo Slobodnog zidarstva, njegove vrline i neprolaznost.

Konačno, zadovoljstvo mi je što se jedna knjiga tako širokog, ogromnog značaja za Slobodno zidarstvo, sada objavljuje.

Drago mi je da se Masonerija u Srbiji konstantno kreće napred, kako po broju svojih vrlih i vrednih članova, tako i po kvalitetu i oblicima Rada.

Beograd, 6015. G.I.S. Ranko Vujačić

Veliki Majstor Regularna Velika Loža Srbije

NAPOMENE PREVODIOCA

Svelikim entuzijazmom i odgovornošću započinje se prevođenje jedne ovakve knjige koja obu-hvata neke od najskrivenijih misterija Slobodnog zidarstva. Za 95 godina postojanja Škotskog Obreda u Srbiji, njen prevod do sada nije urađen. Zašto? A uskoro ŠO Srbije slavi svoju sto-godišnjicu postojanja! Siguran sam da je taj prevod neophodan.

Delo Alberta Pajka Moral i Dogma (.Morals and Dogma) prvi put je objavila 1871-2. godine Južna Jurisdikcija SAD, Majka Lože ŠO. Prevod tog dela na srpski jezik urađen je prema prvom origi-nalnom izdanju. Ove činjenice su sasvim dovoljan povod za pisanje Predgovora, obraćanje čitaocima i saopštavanja važnih opštih i tehničkih napomena kako bi se knjiga približila čitaocu, a zatim da mu se olakša čitanje.

1.

Prvo na šta valja skrenuti pažnju jeste naslov dela. Doslovno preveden trebalo bi da glasi Morali i Dogma (Morals and Dogma). Ali, budući da je delo postalo najšire poznato pod posto-jećim naslovom (koji nije potpuno tačan prevod s engleskog jezika), to je i ovom prilikom zadržan već prihvaćeni naslov koji Bratstvo i Brr uobičajeno koriste: Moral i Dogma. Očigledno, novi naslov, danas, ne bi omogućio verno podudaranje s delom. Razlog je jednostavan, taj naslov je postao - Simbol.

Možda će biti interesantno pomenuti i jedan detalj: pre štampanja prvog izdanja ovog dela, Albert Pajk je imao radni naslov: Dogme i Moral (Dogmas and Moral). Očigledno, Pajk je u posled-njem trenutku prelomio, ali, sadašnje rešenje je poznato i prihvaćeno.

2.

Prevođenje ovog najpoznatijeg i najznačajnijeg dela ezoterične filosofije A. Pajka, započeo sam kao Učenik 6006. g. u RVLS L Vuk Karadžić Br. 5. Istrajno sam radio na prevodu, ispunjen željom i ushićenjem, tako da sam ga završio za manje od šest meseci iste godine. To je za mene bilo drago-ceno

vreme ispunjeno snagom, poletom, spoznajom i uzvišenim osećanjima koje mi je knjiga bogato prenosila. Odmičući u radu, sa svakom novom stranicom sam duhovno rastao i uživao; osećao sam se kao da pijem vodu sa izvora. Prva tri Stepena, čim su bila prevedena, gotovo u sirovom stanju, podelio sam mojoj Br
□ Vuk Karadžić Br. 5.

Ali, interesovanje za objavljivanje prevedenog dela, kao da nije postojalo. Bio sam zbunjen i čekao da se dogodi nešto što će prevedeni tekst učiniti dostupnim. Za sve to vreme iščekivanja, iznova sam mu se vraćao.

3-

Na početku ovog prevoda Pajkovog dela Moral i Dogma, prvi put prevedenog na srpski jezik, hteo bih da ukažem na dve važne stvari koje želim da podelim s radoznalim čitaocem.

Prvo, ovo je unikatni - prvi, jedinstveni i celoviti tekst o Bratstvu Škotskog Obreda. Dugo je smatrano Biblijom Obreda. Čitano je i proučavano širom sveta, kao što se čini i danas, jer ima savršeno sačuvanu važnost i svežinu, uprkos starosti od 144 godine. U njemu je izloženo gotovo sve što bi Inicirani ne samo trebalo da zna, već i da uvažava. Sastoji se od 32 poglavlja, Stepena, pri čemu prva tri pripadaju Plavoj Masoneriji, kao kamenu temelju celog Bratstva; pripremljeno je s ciljem da ga sva Braća pročitaju i lakše proučavaju i razumeju Rituale i Stepene, okrenuto je Bogu, nastanku sveta, čoveku, moralu, nebu i prirodi. Delo je od trajne važnosti, jer se Masonerija ne menja u svojoj plemenitoj suštini i ciljevima, naročito u svojim osnovnim postavkama i ritualima. Ona je takva od samog svog početka. U delu je reč prvenstveno o Moral, naročito slobodnozidarskom, i tako ga treba shvatiti od samog početka, budući da je osećaj za moralnost (čitaj humanost), naše izvorno svojstvo i ljudska suština.

I drugo, ono je svojevrsna uporedna studija istorije, religija, teologije i filozofije. Nadahnuto je idejom da se detaljno razmotre brojne nedoumice u ovim oblastima ljudskog duha. U njemu nema doktrina ni dogmi praktične religije, već je zasnovano na preovlađujućim intelektualnim učenjima, sadržanim u brojnim religijama sveta, njihovim najpoznatijim učenjima i shvatanjima suštine Boga i Sveta, kao konačnim ishodištima. Njegov cilj je pokretanje i vođenje razuma kroz istorijske, filozofske i teološke činjenice koje treba da shematizovani oblik razmišljanja uzdignu na viši nivo.

4.

Sa sigurnošću se može tvrditi da je ovo Pajkovo delo istorijski najvažnije za sam početak uspostavljanja, stabilizovanja i reformisanja Škotskog Obreda u svetu. Njime je izvršeno konačno utvrđivanje i sjedinjavanje stepena, određeni su sadržina, principi, rituali itd. Skoro vek i po ono predstavlja celovito, osnovno i glavno štivo za Škotski Obred. Utrlo je put svim kasnijim piscima i razvoju Škotskog Reda u svetu uopšte i svim Dolinama sveta. Takođe, delo se može nazvati čitankom, udžbenikom ili Biblijom Slobodnog zidarstva. Od njegovog nastanka stalno su ga pratila nepotrebna mistifikovanja i oreoli tajanstvenosti. Tome je malo i samo delo doprinelo. Jer, nekada je za Pajkovu knjigu Masonima govoreno da ona nikada ne sme da dospe u tuđe ruke i da se moramo pobrinuti da posle naše smrti ona bude vraćena Škotskom Redu. Štaviše, to je bilo zapisano na primercima neko-liko prvih izdanja. Takav stav, očigledno, nije bio dobrodošao, jer je stvorio utisak da se nešto krije, što je bilo dodatni izazov Tajne za profane. U njoj su antimasoni predano tražili sve što bi moglo da iznese na rđav glas Red i Masoneriju u celini.

Pajkovo delo je, tokom dugog niza godina, bilo obavezna literatura u Škotskom Obredu. Ali, ni danas ne

postoji razlog da se ono ne čita i ne proučava u kolonama Slobodnog zidarstva. Brzopleto čitanje ovog teksta koji nije namenjen profanima (mada, zašto da ne, jer nema potrebe da se išta krije), moglo bi da dovede do njegovog pogrešnog tumačenja i razumevanja. Od prve do poslednje stranice ono je kao živo tkivo, jedna neprekinuta priča, pisana ogromnom snagom i nesvakidašnje širokim znanjem. Takođe, ne treba očekivati da se sve lako i brzo razume niti da će se u njemu naći svi izričiti ili konačni odgovori. Jednostavno, delo nije pisano da bi pružilo takve ili slične odgovore. Ipak, njegova sadržina je prekrivena najveštijim masonskim tehnikama za koje se čini da ih je upravo autor knjige uzdigao do savršenstva, dok su simboli, alegorije i legende prekrivene slojevima, kao u egipatskom simbolu glavice crnog luka s velikim brojem slojeva, tanjim na početku i sve debljim ka jezgru. O tome Pajk beleži: Masonerija izlaže svoje tajne, jednom i na kratko, ili ih nagovesti malo nejasno, ili umeće oblak između njih i oka, koji ih maskira. Odgovori se sami nude, sami ih moramo tražiti, koliko je to moguće. I slično, neobrazovani ili nedovoljno obrazovani Masoni, gotovo su u istoj ili sličnoj situaciji kao profani čitaoci. Ako ne poseduju predznanje ili znanje, mnogo toga će im biti nejasno, a samo čitanje dela biće im velika muka i tegoba. Za profane koji pronađu kontradik-tornost u ovome, sledi objašnjenje da SZ nije tajno društvo, ali ono ima svoje tajne.

6.

Iako delo Moral i Dogma predstavlja osnovni izvor za rad Škotskog Obreda, bilo bi neispravno zaključiti kako je Pajkovo delo namenjeno isključivo Škotskom Redu. U njemu su obrađena i objašnjena tri stepena Plave Masonerije koji čine osnov celovite piramide Masonerije. Ta činjenica može samo dodatno da potvrdi organsku vezu između Plave i Crvene Masonerije. U protivnom, i meta-forički rečeno, njihovo razdvajanje bilo bi isto kao razdvajanje Izvora od Toka reke. Jasno rečeno, Moral i Dogma je delo koje treba svim Masonima postojano da ukazuje na njihov ispravan put. Oni koji su tek pristupili Bratstvu ili su već u njemu, sada imaju priliku da, na svom maternjem jeziku i na jednom mestu, pročitaju sve što je toliko karakteristično i važno za Bratstvo, kao i da vremenom, zahvaljujući svom stalnom radu i gradnji, spoznaju njegovu celinu kao i njegove detalje i suštinu.

7-

Može se postaviti pitanje: da li je Pajk otvoren i jasan u svom izlaganju? Odgovor je izričito potvrđan: Da, svuda u objašnjenjima istorije i u filozofskom sadržaju. Ali, izričito je odrećan u drugom delu: u zaključcima, jer ih u tekstu nema. To odsustvo je predstavljalo zgodan prostor nekim ranim i kasnijim piscima, a posebno antimasonskim, da ističu kako se ne slažu s Pajkovim zaključcima(V). Budući da je nemoguće slagati se ili ne slagati ni sa čim, tj. sa nečim čega nema, tako da o tome, u duhu masonske prakse i tradicije, zaključak prepuštamo čitaocu. Najbolje je da svako sam donese lične zaključke prema svojim mogućnostima, opredeljenjima, ličnim razumevanjima, razmišljanjima i tumačenjima, kaže Autor i dodaje, pod uslovom daje taj neko u stanju da to učinipouzdanom (budući da se zaključci profanih nikako ne mogu uvažiti kao pouzdani).

Albert Pajk je čovek renesanse. Masonske. Vreme u kojem je živio bilo je izuzetno burno u životu SZ. On je bio savremenik po važnosti vrlo opasne situacije Morgan-afere (ubijeni - ili ne -Mason), kada je politička propaganda koristila Masoneriju za svoje propagandne, političke i beskrupulozne političke igre, napravila medijsku harangu - verovatno jednu od najvećih i najtrajnijih u tom veku. Nikada, u svojoj istoriji Masonerija Amerike nije bila u teškoj situaciji i na rubu propasti. U toku Građanskog rata je, kao i Pajk, dovedena u tešku poziciju, do položaja u kojem ni jedan Mason ne bi želeo da je vidi⁴.

Uvek je bio potpuno posvećen radu, radu na sebi, koristeći svoje ogromno znanje, strane jezike, talente,

pisao je i prevodio mnogo. On je tvorac autentične škole novog masonskog istraživanja koju je izveo na pravi put zrelog i ozbiljnog istraživanja i proučavanja istorije i filosofije Sistema. Od 1850. godine on je postavio standarde i svojim primerom pokrenuo mnoge autore tog vremena koji su nam danas poznati. Manje je poznato da se Pajk u velikoj meri bavio Plavom Masonerijom, i da bi ta oblast ostala nepoznata da Arturo de Hoyos (Veliki Arhivar i Veliki Istoričar ŠO SAD) nije otkrio dela u njegovoj ostavštini koja imaju izuzetno dragocenu sadržinu za taj temelj cele Masonerije. Njegova objašnjenja simbola, regalija i rituala predstavljaju pravo otkrovenje.

Svaki pokušaj da se Pajk uvrsti u bilo kakvu klasifikaciju, sam po sebi je veoma nezahvalan. Reći za njega da je istoričar, filozof, teozof, sociolog, antropolog, poliglota, učitelj, pravnik, advokat, sudija, pionir, pregovarač, moralista, ratnik, general, reformator, pisac, pesnik, novinar ili prevodilac, sigurno nas navodi na grešku, jer on je sve to u jednom i odjednom. Po završetku čitanja poslednje strane Pajkovog dela, sigurno je da ćemo se osećati pomalo iznevereno, da ćemo tužno uzdahnuti i reći: šteta, što nije pisao više, zašto je baš tu zastao? Možda je razlog u sledećem - Mi bismo, u stvari, trebalo da nastavimo dalje. Nama pripada zadovoljstvo što smo upoznati s delom jednog maga: analitičara istorije duhovnosti i morala i izuzetnog poznavaoca Masonerije, i stoga treba da imamo jasan put pred sobom.

Čini se kao da su njemu naučne discipline iz društvenih oblasti pomoćne nauke koje on spaja s bogatim i dugim ličnim životnim iskustvom, dok njegov izuzetan staž u Masoneriji služi za objašnjenje i potvrdu osnovne niti sadržane u Slobodnom zidarstvu. Teologija, kosmogonije, misterije, religija, filozofija, simboli, mitovi, legende, predanja i običaji, osnovni su instrumenti koje on koristi u svim poglavljima ili stepenima na razne načine dok sagledava, iz raznih uglova, različite pojave i događaje, pri čemu su Moral, Znanje, Svetlost i Dobro, Iskrenost i Poštenje, Bratstvo i Bratska Ljubav, konačano sredstvo filtriranja, usmeravanja i donošenja suda. Pajk jasno iskazuje lično poštovanje prema svim religijama: onim od Prvih Dana i najranijih misterija do savremenih Religija. Poštuje ih i pun je entuzijazma za svaku, jer traži u svakoj Dobro i njihov doprinos, a to ponajviše govori o Slobodnom zidarstvu i njegovoj orijentaciji duhovnosti. On ne ruži nijedan oblik duhovnosti niti ga smatra sporednim, potcenjenim. Naprotiv, on o njima govori nadahnuto, dok je vatreni protivnik samo ateizma i idolatrije. Zbog toga izjavljuje - da je svaka duhovnost bolja od ateizma.

Albert Pajk je i veoma žestok kritičar nepravde i nepravičnosti, neistine i neslobode, socijalne politike i ljudskih prava, demokratije i tiranije, nemoralna i politike, a naročito izopačene države. Prikazao se kao vatreni kritičar korupcije, a naročito koruptivnih politika i korumpiranih političara. Dok se čitaju i tumače njegove misli o ovim temama, gotovo da se oseća kadenca napetosti, kako nam Pajk uzburkava krv svojim ritmom izlaganja.

Pajk se jasno prikazao kao čovek i onaj koji utire put i pokazuje pravac. On je Veliki učitelj Morala. Svojim širokim i obrazloženim izlaganjem pribavio je Slobodnom zidarstvu, toj Kraljevskoj Umetnosti, status nauke, sa sopstvenom filozofijom, logikom, istorijom, simbolizmom i alegorijama. Ali, možda je bolje reći da je, svojim pisanjem, izuzetnu važnost dao čitavom učenju i time visoko podigao lestvicu Slobodnog zidarstva.

10.

Trebalo bi reći još nekoliko važnih napomena. Budući da je delo Alberta Pajka Moral i Dogma velikog obima, ta činjenica je mnoge odbila da ga pročitaju u celosti, do kraja. Samo su strpljivi, uporni čitaoci željni saznanja, istrajavali na tom putu. I, to je nagrađeno: Pajkov pristup je uzvišen, duboko duhovan i filozofski. On snažno odskače od današnjih knjiga i vulgarizovanog materijalističkog pristupa koji

zagađuje život, pogrešno ućeci kako se misli, oseća i govori, a time i postupa. Već zbog toga, Pajkovo delo je čista blagodet za najstarije Bratstvo na svetu. To je prvi, duboko utemeljen tekst o nastanku i širokoj sadržini Masonerije, čiji je obim njegovog dela prednost i očigledna korist za Slobodno zidarstvo.

Važno je istaći da obim dela nije ugrozio njegov sadržaj i kvalitet. Nijedno delo o Kraljevskoj Umetnosti nije, do danas, u toj meri, tako duboko i tako prefinjeno, obuhvatilo sve oblasti i teme Bratstva. Ali, pred kraj prošlog veka ili prošlog milenijuma, već prema tome šta se smatra važnijim, ono je polako počelo da se zamenjuje jednim skraćenim izdanjem.

n.

Možemo se zapitati: da li je to učinjeno samo iz praktičnih razloga?! Štampanje tog Pajkovog dela je 1969. godine, dakle, mnogo godina posle prvog izdanja, bilo prekinuto s obrazloženjem da je zbog obima preveliko i naporno za čitanje. Nastalu prazninu trebalo je da popuni Clausen s Commentaries on Morals and Dogma (po obimu oko 220 str.), autor Henry Clausen, 33°, Suverenog Velikog Komandera. I to telo je, zatim, u 1988. godini, uvelo A Bridge To Light, Br Rex Hutchens, 33°, G.'.C.*. (po obimu 340 str.) kojaje davana Brr u Južnoj Jurisdikciji umesto Morala i Dogme.

Statistički podaci iz prethodnih vremena pokazuju da je veoma mali broj onih koji su Moral i Dogmu pročitati do kraja, iako i danas ima puno onih koji su pročitati, još obimniji, Marksov Kapital. Te 1969. godine, prekinuto je štampanje novih izdanja Pajkovog dela. Ali, istovremeno, postalo je jasno da Škotski obred nema zamenu za njega, nema oslonac ni težinu koje mu daje Moral i Dogma. To je razlog što je, doduše bezuspešno, tražena zamena za popunjavanje te praznine, jer se ona sve jače osećala.

Dva Mudra Masona su imala snage da se vrte na početak i da vrte ono bez čega Škotski Obred, sasvim očigledno, ne bi mogao da postoji i da se razvija. To se može smatrati trenutkom Prosvetljenja, Duhovne Snage i Znanja. Pokazalo se još jednom da u Pajkovom delu Moral i Dogma ima veoma mnogo vrednih i korisnih stvari o samom Redu, Obredu, poreklu, nastanku, istoriji, sadržini i njegovoj suštini, za radoznale umove i ljude široke kulture i obrazovanja. Ovo delo nije za nestrpljive koji su željni instant znanja, jer sam Pajk navodi da su tajne Masonerije tajne za sva vremena, za koje su potrebni rad i iskustvo, i stoga, u njih ni pronicljivi profani čitalac, pažljivog i analitički moćnog uma, ne može da pronikne samo čitanjem i raščlanjavanjem. Ovo nije razumljivo profanima, ali jeste članovima Slobodnog zidarstva. Oni znaju da je Masonerija složena, sastavljena je iz izvanredno bogate i duge sopstvene Istorije, Filozofije, Mitologije, Astronomije, Matematike, Geometrije, Alhemije, Hermetike i drugih naučnih disciplina i da je obavijena simbolima i alegori-jama kao osnovnim instrumentima svoje zaštite.

12.

Jedno je sigurno. Albert Pajk je ovim kapitalnim delom potvrdio ime Kraljevske Umetnosti. Časni Suvereni Veliki Komander Škotskog Obreda Amerike, Ronald A. Sil (Ronald A. Seale), izno-si veliku istinu u Predgovoru knjige Masonic Formulas and Rituals (Arturo de Hoyos, izdanje Istraživačkog Društva CQ Škotskog Obreda; Vašington 2010; str. XV): Pajk je zatekao organizaciju u 'brvnari' a ostavio je u Hramu. I dodaje: Uradio jesam za nju, više nego ijedanpojedinaac (dva Mudra Masona).

Mnogim neprijateljima Masonerije ovo delo je služilo kao osnov za napade na Slobodno zidarstvo. Pažljiv i studiozan um, u značajnoj meri, može se približiti masonskim suštinama, pogoto-vo ako je vešt i sposoban u tumačenju alegorija, ali svako, kada pročita ceo tekst, sasvim sigurno ne može naći ništa od

onoga zbog čega su objavljivane optužbe, a Masonerija razapeta na krst javnosti zbog navodnog satanizma i obožavanja Lucifera. Postoje i drugi brojni proizvodi mašte, strasti i netrpeljivosti. Kao i uvek, u neprijateljstvu, zavisti i mržnji, a posebno u neznanju, lako je naći po-treban razlog i povod.

13-

Postavlja se jedno veoma važno pitanje pri objavljivanju ove knjige, pa čak i u internom izdanju: da li su Masonske knjige dobre ili imaju loše posledice po Instituciju? Jer, najverovatnije će dospeti i do profanih. Mnogi, veoma poznati ali bojažljivi članovi Bratstva, protive se slobodi s kojom se masonske teme razmatraju u štampanom obliku. Oni smatraju da su moderni masonski pisci suviše podigli veo i da sve doktrine i instrukcije treba da budu ograničene na usmena predanja u okvirima prostora Lože. Zato, po njihovom mišljenju, pogodnost štampe postaje nekorisna za širenje mason-skog znanja. Bez obzira na to kakva su istraživanja masonskih istraživača, tim shvatanjem plodovi istraživanja bili bi ograničeni samo na uzan krug. Takvi protivnici ne prave razgraničenje između rituala i filosofije Masonerije. Poput starih sveštenika Egipta, oni bi da sve sakriju pod hijeroglife i odmah bi smatrali da se otvara Loža za javnost, kao i diskusija o štampanoj knjizi, o principima i konceptu Institucije².

Dr Oliver, koji je napisao više o Masoneriji od mnogih masonskih autora, kaže o ovoj temi: Smatram da je to greška u proceni da se ne odobrava objavljivanje filozofskih rasprava o temama Slobodnog zidarstva, jer takvi radovi ne samo da podstiču svet da misli da naša stremljenja nisu u stanju da izdrže ispit provere, već imaju tendenciju vraćanja u mračna vremena sujeverja, kada su čak i Svete Knjige bile zabranjivane, pod obrazloženjem da njihov sadržaj može biti pogrešno shvaćen ili izvrnut ka propagiranju nejasnih doktrina i smrtonosne prakse; i, tako bi neznanje bilo prenošeno, kao ostavština, iz jedne generacije u drugu generaciju. I Mackey, u već citiranom radu, kaže: Kada neko pročita žestoke napade protiv Masonske literature i Masonskog napretka -jerje uzaludan trud da se sakrije ispod žita svetlost koja bi trebala da bude na vrhu brda - taj se pri tome mora setiti sličnih ikonoklasta, koji su, pre više od četiri veka, imali sličan odnos prema opasnim posledicama učenja.

Kako se čini, štampanje ovog dela može biti korisnije od stvarnog udžbenika, originalnog sa-držaja za ŠO. Samim tim, cilj njegovog štampanja opravdan je i dodatnom mogućnošću da će sva Brr u ŠO moći u potpunosti da se upoznaju sa Obredom koji je projektovan pre jedan i po vek.

Ovo je prava prilika da se zahvalim svoj Brr. koja su me podržala i pomogla da, posle dugog čekanja, ovaj prevod ipak, konačno, ugleda svetlost dana.

Iznad svega, i svih, dugujem zahvalnost i izvinjenje svojoj Porodici, supruzi M. J. i sinovima, Brr .*• S. J. 3° i •*. J. J. 3° koji su imali razumevanje i strpljenje za moje, gotovo potpuno, odsustvo iz Porodičnog života i obaveza, u dužem periodu. Njihova dragocena podrška i podstrek bili su neiz-meran izvor snage i nadahnuća da istrajem na zadatku postavljenom sebi samom. Podržavali su, trpeli i poštovali moj rad.

Sada, kada zvona Svetosavskog Hrama na Vračaru, u mom neposrednom komšiluku, otkucav-aju ponoć, pravo je vreme da okončam svoj rad.

Rekoh!

Vojislav (tjovana) Jovanović, maj, 5774.

TEHNIČKE NAPOMENE ZA LAKŠE ČITANJE

Unastavku, iznete su tehničke napomene zbog lakšeg čitanja, razumevanja i kretanja čitaoca, u ovom prvom, na srpski jezik prevedenom delu Alberta Pajka, Moral i Dogma.

1.

Albert Pajk je, u velikoj meri, koristio verzale za neke pojmove pa čak i za imenice, radi naglašavanja, što nije uobičajeno ni u engleskom jeziku. Takođe, obilno je koristio italik. Morao sam da uvažim ovaj zahtev, jer je on, očigledno, imao razloga za to. Lektor i prevodilac su uvažili taj njegov manir, shvatajući da autor nešto posebno naglašava ili da tome pridaje poseban značaj. I, interesantno je još nešto, u celom delu nije koristio boldovan tekst!

Kucanje i prepisivanje reči na grčkom i hebrejskom jeziku je, u početku, bilo prava noćna mora, najviše zbog prekucavanja s desna na levo na hebrejskom, ali je to kasnije postalo interesantno, pa čak i zabavno.

2.

U prvom izdanju Morala i Dogme Pajk ima samo tri fusnote koje su jasno (boldovano) obeležene u ovom tekstu, kako bi bile uočljive i prepoznatljive. Sve druge fusnote predstavljaju dopunska objašnjenja prevodioca, preuzeta iz referentnih izvora ili najboljih izvora do kojih se moglo doći, radi lakšeg čitanja i razumevanja. U svakom slučaju, postojala je dobra namera da se dodatno pomogne u gradnji. Takođe, veliki broj fusnota preuzet je iz pouzdanih izvora koji su dostupni u različitim medijima. To je razlog zašto je u osnovni tekst uneto čak 668 fusnota! Ta drskost prevodioca da svoje znanje uzme kao etalon za ostalu Brr, malo ga je uplašila i stvarala mu je nelagodnost prilikom rada, naročito zbog primisli da Brr mogu i da ne uvažavaju takav unos podataka. Ali, jednostavno, postojala je potreba da pomognem sebi, a nada se i drugima.

3-

U celom tekstu su razdvojene pojedine deone celine, jednoličnim grafičkim znakom, naročito one koje se odnose na jednu zasebnu celinu ili temu. I to je učinjeno kako bi se olakšalo čitanje ovog teksta.

Stilu Alberta Pajka posvećena je najveća moguća pažnja, zbog očuvanja njegove rečenice, duha i smisla njegovih misli. Rečenice su mu visoko zgusnute, snažne i srede, uprkos brojnim umecima, što dodatno zahteva posebnu usredsređenost i pažnju pri čitanju. Dakle, prevod je u potpunosti podređen Pajkovom stilu.

5-

Vinjete za stepene preuzete su, delom, iz originalnog dela, kao i obeležja stepena, ali neke su pozajmljene i dodate po slobodnom izboru i uverenju da će biti prihvatljive čitaocu.

6.

Albert Pajk koristi izuzetno široku listu imena, geografskih mesta, pojmova, odrednica, iz brojnih kultura Starog veka. Njih je veoma teško, a katkad i nemoguće preneti na drugačiji način, osim u originalu. Takve reči su obeležene italikom i diakritikama. Ostala imena su preneti u skladu s njihovom upotrebom u stranim jezicima. Izuzeci, kada ih je bilo, dati su u napomenama, fusnotama ili originalu. Zbog tačnosti stranih imena i pojmova, korišćena je brojna domaća literatura sa referentnim izvorima. Gde to nije bilo

moguće, strana imena i pojmovi preneti su u originalu, onako kako ih je sam autor navodio.

7-

Na određenim mestima uneti su izvori navoda koji su preuzeti iz Biblije, Starog i Novog Zaveta. To je učinjeno uvek i tamo gde ih je bilo lako prepoznati, u obliku: St.; N, Zavet, Gl. xx: xx stih. Takođe, data su neka kratka objašnjenja pojmova, imena i sl, koja su kucana uvek u zagradama i umanjenim fontom, kao: (tekst).

8.

Na kraju je sačinjena Biografija Alberta Pajka kao kompilacija njegovog životnog puta, s Hronologijom događaja, Dužnostima i Zvanjima koje je ovaj Komander stekao. To je učinjeno ko-rišćenjem brojnih izvora i isto tolikog broja autora. Osnovni motiv za ovakav izbor i pristup jeste želja da se iznese što više detalja iz života ovog velikana Kraljevske Umetnosti.

9-

Napominjem da je Pajk, u svom originalnom delu, izostavio Indeks. Indeks koji prati ovaj pre-vod je blagodet tehnologije novih operativnih sistema i softvera kojima je priprema, praktično, sve-dena na čisto tehnički posao. Želeo sam da širina sačinjenog indeksa omogući Brr relativno lako i brzo orijentisanje prilikom traženja i nalaženja traženog.

10.

Poseban problem bilo je davanje tačnih i preciznih naslova za nekoliko stepena. Ti problemi su rešavani, manje-više, u skladu s nazivima Stepena, onako kako su nam oni do sada poznati.

Problem je iskrsao i s titulom Princ. Ona kod nas ima drugačije značenje, ali njeno prvo značenje je Vlarar. Slično se dogodilo i s titulama Provost i Zapovednik (Komander- kao ispravnije).

n.

Za sve greške u prevodu bilo koje vrste, ja znam, kao i Ti dragi Brate, ko je kriv. Pajk s pravom kaže na 28. stranici: Ljudi prave svoje prevode brzo, naglo, netačno, sa puno grešaka, propusta i po-grešnih tumačenja. Zato molim za tolerantnost, razumevanje i pomoć. Očekujem to od sve Br. koju žed i želja povuku da knjigu pročitaju u celosti i pomognu dodatno da gradnja uspe. Obečavam da ih, u nekom mogućem, narednom izdanju, neće biti. I, to je naše načelo zajedničke gradnje.

PREDGOVOR AUTORA

Ovaj rad je delo Velikog Komandera, urađen pod nadzorom Vrhovnog Veća Trideset Trećeg Stepena Južne Jurisdikcije SAD, i sada se objavljuje prema njegovim uputstvima. Delo sa-drži Predavanja o Drevnom i Prihvaćenom Škotskom Obredu, s posebnim ciljem da Braća u ovoj Jurisdikciji čitaju i proučavaju Rituale i Stepene. Očekujemo i nadamo se da će svako imati svoj primerak i da će se upoznati sa njim; zato, kako se troškovi odnose isključivo na štampanje i povezivanje knjige, ona će se isporučivati po umerenoj ceni. Ni jedan pojedinac neće imati novčanu naknadu od nje, osim agenta prodaje.

Knjiga je zaštićena da bi se sprečilo njeno preštampavanje bilo gde, a zaštita, kao i one koje se odnose na sve druge radove za Vrhovni Savet, preneti su Poverenicima tog Tela. Bez obzira na to koliki će se profit ostvari od nje, on će biti dat u dobrotvorne svrhe.

Braća Obreda u SAD i Kanadi imaju mogućnost da je kupe, a ona nije zabranjena ni drugim Masonima; ali za njih ona nije obavezna.

U pripremi ovog rada, Veliki Komander je bio podjednako autor i kompilator jer je preuzeo got-ovo polovinu njenog sadržaja iz radova najboljih pisaca i filozofa ili najubedljivijih mislilaca. Možda bi bilo bolje i prihvatljivije da je preuzimao više - a pisao manje.

Ipak, moguće je da je polovina teksta njegova i, ugrađujući u njega misli i reči drugih, on je stalno menjao, dodavao i često mešao u istoj rečenici svoje reči s njihovim. Kako knjiga nije namenjena celom svetu, on je imao slobodu da sačini, iz raspoloživih izvora, Sažet Pregled Rituala Morala i Dogme, da preuredi tekst, promeni i doda reči i fraze, kombinuje ih sa svojim i koristi ih kao da su njegove, da bi radio s njima onako kako mu najbolje odgovara, da se pomogne njima kako bi celina bila što vrednija za predviđeni cilj. On tvrdi, stoga, da je mala zasluga njegovog autorstva i da nije nameravao da se razlikuje njegovo od onoga što je uzeo iz drugih izvora, pri čemu je potpuno spreman da svaki deo knjige, za uzvrat, može biti smatran kao pozajmljen od starijih, boljih pisaca.

Pouke ovog Teksta nisu priče, sve dok se ne odnose na oblast Moralnosti u domenima Misli i Istine. Drevni i Prihvaćeni Škotski Obred koristi reč Dogma u njenom istinskom značenju doktrine ili učenja; i nije dogmatska u lošem smislu ili značenju. Svako je potpuno slobodan da odbaci i ne složi se sa bilo čime iznetim u njoj i što mu se čini da je neistina ili da nije dobro. Od svakoga se traži da odmeri ono o čemu ona uči i da o njoj pošteni sud, bez predrasuda. Naravno, drevne teozofske i filozofske teorije nisu unete kao deo doktrina Obreda; već zato što su važne i korisne za razumevanje onoga šta su Drevni Intelektualci mislili o tim temama i zato što ništa tako definitivno ne potvrđuje veliku razliku između naše humane i životinjske prirode, kao što je sposobnost ljudske misli da stvori takve teorije u odnosu na sebe i Božanstvo. U vezi s ovim mišljenjima, možemo reći, rečima obrazovanog Kanoniste, Ludovika Gomeza:

*Opiniones secundum varietatem temporum senescant et intermorianantur, aliaeque diversae vel prioribus contrariae renascantur et deinde pubescant*³.

Albert Pajk

NAZIVI STEPENA

1°	— Učenik	15°	— Vitez Istoka ili Mača
2°	— Pomoćnik	16°	— Princ Jerusalima
3°	— Majstor	17°	— Vitez Istoka i Zapada
4°	— Tajni Majstor	18°	— Vitez Ružinog Krsta
5°	— Savršeni Majstor		[Princ Ružinog Krsta]

6°	— Intimni Sekretar	19°	— Veliki Pontif
7°	— Provost i Sudija	20°	— Veliki Majstor Svih Simboličkih Loža
8°	— Intendant Zdanja	21°	— Noahit [†] , Pruski Vitez
9°	— Izabranik Devetorice	22°	— Vitez Kraljevske Sekire
10°	— Slavni Izabranik Petnaestorice		ili Princ Libana
11°	— Uzvišeni Izabranik Dvanaestorice	23°	— Šef Tabernakula
	ili Princ Ahmet	24°	— Princ Tabernakula
12°	— Veliki Majstor Arhitekta	25°	— Vitez Bronzane Zmije
13°	— Kraljevski Svod Solomona	26°	— Princ Milosti ili Trostruki Škot
14°	— Veliki Izabranik, Savršeni i	27°	— Suvereni Komander Hrama
	Uzvišeni Mason,	28°	— Vitez Sunca, Princ Sledbenik
	Potpuni i Sveti Zidar,	29°	— Škotski Vitez Svetog Andreje
	Stari Savršeni Majstor	30°	— Vitez Kadoš, Princ Crnog i Belog Orla
	Usavršavanja,	31°	— Veliki Inspektor, Vitez Inkvizitor
	Veliki Škot Jovana VI	32°	— Uzvišeni Princ Kraljevske Tajne
	[Savršeni Izabranik]		[Majstor Kraljevske Tajne]

SIMBOLIČKI STEPENI DREVNOG SLOBODNOG ZIDARSTVA:

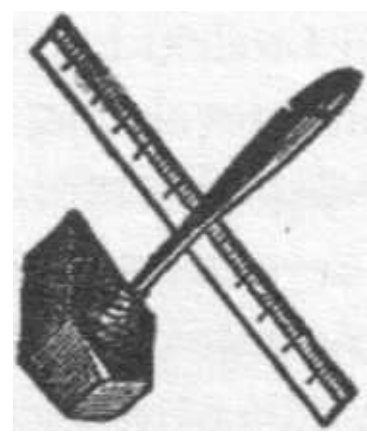
1° - UČENIK

(Dolazeći Učenik) 2° - POMOCNIK

(Pomoćnik u Zanatu)

3° - MAJSTOR

(Majstor Mason)

i°, UCENIK

LeNJIR OD DVANAEST COLA⁵ I OBIČAN ČEKIĆ

Sila, bez kontrole ili loše upravljana, nije samo izgubljena uzalud, poput baruta koji sagori na vazduhu i pare koja nije zauzdana naukom, već, udarajući po mraku, njeni udarci mlate samo vazduh, ona trza i povređuje samu sebe. To je uništenje i rušenje. To su vulkan, zemljotres i oluja, koji nisu rast i napredak. To je oslepljeni Polifem⁶ koji nekontrolisano udara, strmoglavljuje se od siline zamaha i pada na oštro kamenje.

Slepa Snaga naroda je Sila koja se mora čuvati i s kojom se mora upravljati, kao i sa slepom Silom vodene pare, da bi pokretala nezgrapne čelične dizalice i velike mehaničke točkove ili da bi se izbušio i užljebio top ili istkala čipka. Ona se mora kontrolisati intelektom. Intelekt je za lju-de isto što je magnetna igla kompasu broda - njegova duša koja, usmeravajući veliku masu drve-ta i gvožđa, uvek pokazujući na sever. Da bi se napala uporišta svih vrsta, nastala protiv ljudskog roda u obličju praznoverja, despotizma i predrasuda, Sila mora da sledi razum i zakon. Tada, njena dela odvažnosti stvaraju trajne rezultate i tada nastaje pravi napredak. Tada nastaju uzvi-šene pobede. Misao je sila, i filosofija treba da bude energija koja ima svoj cilj, koja nalazi svoj cilj i svoje dejstvo u popravljanju čovečanstva. Dva njena velika pokretača su Istina i Ljubav. Kada su ove sile sjedinjene i kada ih predvodi Intelekt koji je upravljani vladavinom Prava i Pravde, uz spoj skladnih kretanja i napora, velika revolucija, pripremana tokom dugog perioda, biće rođena. Božanska Moć je u ravnoteži s Njegovom Mudročću. Samo iz ovih nastaje Harmonija.

Zbog pogrešnog upravljanja Silom, revolucije doživljavaju neuspehe. Zbog toga, tako česte pobune koje dolaze sa tih visokih planina koje dominiraju nad moralnim horizontom Pravde, Mudrosti, Razuma i Pravednog, sazdane od najčistijeg snega ideala nakon dugog padanja sa ste-ne na stenu, pošto su zabljesnule nebom sa svojom otvorenošću, i pošto su nabujale sa stotinama pritoka, na toj veličanstvenoj stazi pobede, iznenada nestaju u kaljuzi, kao kalifornijska reka u pesku.

Marš ka napretku ljudske rase zahteva da najviši u njoj treba da zrače plemenitošću i snagom trajnih primera hrabrosti. Dela odvažnosti i sjajna istorija daju svetlost koja je vodilja čoveku. Ona su zvezde i blistavost velikog mora elektriciteta, Sile koja postoji u narodu. Stremiti i neustrašivo se izlagati riziku, umreti, istrajati, biti veran sebi, uhvatiti se u koštac licem u lice sa sudbinom, izne-naditi poraz jer se njega tako malo bojimo, suprotstaviti se nepravednim silama, poraziti opojnost pobede - to su primeri koji su potrebni narodima i svetlost koja ih napaja.

Postoje neizmerne Sile u velikim pećinama zla ispod društva; u groznoj degradaciji, prljav-ština, podlost i beda, porok i kriminal zaudaraju i kipe u tami svetine ispod ljudi velikih gradova. Tu objektivnost ne

postoji, svi kukaju, traže, pipaju u tami, i žvaću sami. Ideje ne postoje, i nema pomisli o poboljšanju. Ova populacija ima dve majke, obe su, u stvari, maćeha: Neznanje i Beda. Siromaštvo je njihov jedini motiv - jer oni traže samo da zadovolje голу glad. I oni, takvi, mogu da budu od koristi. Sitan pesak po kome gazimo, ubačen u peć i pročišćen u peći, pretopljen, pročišćen vatrom, može postati blistavi kristal.

Takvi imaju surovu snagu čekića, čiji udarci doprinose velikoj stvari, kada on udara po liniji koju je postavio lenjir, koje drže mudrost i razboritost.

Upravo ta Sila naroda, ta Titanska snaga divova, stvara utvrđenja tiranima i otelotvorena je u njihovim armijama. Zato, osobina ovakvih tiranija, kao onih zbog kojih se kaže da Rim smrdi gore pod Viteliusom⁷ nego pod Sulom⁸. Pod Klaudijem⁹ ipod Domicijanom¹⁰ nastaje nakazna podlost koja je nalik ružnoći tiranije. Grubost robovaje direktna posledica okrutne niskosti despota. Mijazma^{11,12} izbija iz onih koji imaju poniznu svest koja odražava njihove gospodare; javna vlastje prljava, srca tada prepuknu, svestje sužena, duše zakr-žljale. Tako je pod Karakalom, Komodusom, istoje tako i pod Heliogabalom, dokse u rimskom Senatu, pod Cezarom, osećao težak smrad nesvojstven za orlovsko gnezdo.

Sila naroda je ta koja hrani ovakve despotizme, kako one najniže tako i najbolje. Sila deluje kroz armije koje češće porobljavaju nego što oslobađaju. Despotizam tu koristi lenjir. Sila je topuz od čelika na sedlu vitezova ili biskupa u oklopu. Pasivna poslušnost pod silom održava tronove i oligarhije, španske kraljeve i Venecijanski Senat. Moć, u bilo kojoj armiji koju vode tirani, ogroman je zbir potpune slabosti. Čovečanstvo vodi rat protiv Čovečanstva, u inat Čovečanstvu. I, ljudi se voljno predaju despotizmu, a radnici prihvataju da budu prezreni, vojnici da budu bičevani; i ispada da se bitke koje su izgubile nacije, često predstavljaju kao ostvarivanje napretka. Manje sjaja, znači više slobode. Kada bubnjevi utihnu, razum ponekad progovara.

Tirani koriste snagu naroda da ga okuju, potčine - tj. da podjarme narod. Tada oni oru s njim, kao što čovek čini s volovima u jarmu. Time se duh slobode i inovacije umanjuje bajonetima a principi su zaglušeni grmljavinom topova; i dok se monasi mešaju s vojnicima, crkva, militantna i pobedonosna, Katolička ili Puritanska, peva Te Deum¹² pobeđi nad ustankom.

Vojna sila koja nije potčinjena građanskoj vlasti, opet čekić ili topuz sile, nepovezana s lenji-rom, oružana je tiranija, rađa se kao već odrasla, kao Atina rođena iz glave Zeusa. Ona izleže dina-stiju i počinje s Cezarom da truli u Viteliusu i Komodusu. Na taj dan, ona je sklona da započne tamo gde su prethodne dinastije završile.

Narod stalno ulaže svoju ogromnu snagu da bi, na kraju, završio u potpunoj iscrpljenosti. Sila naroda se iscrpljuje kroz beskrajno odlaganje stvari koje su odavno mrtve; kroz upravljanje čovečanstvom sa balsamovanim starim, mrtvim tiranima Vere; kroz vraćanje istrošenih dogmi; kroz ponovnu pozlatu izbledelih, crvima rastočenih svetilišta; kroz ponovno osvežavanje i ulepšavanje drevnih i zabranjenih sujeverja; kroz održavanje društva sa umnožavanjem velikog broja parazita; kroz očuvanje rashodovanih institucija; kroz jačanje obožavanja simbola kao stvarnog načina spasenja; i kroz povezivanje mrtvog tela iz Prošlosti, usta na usta, sa živom Sadašnjicom. Sudbina čovečanstva je da ono bude osuđeno na večnu borbu sa fantomima, praznoverjem, netrpeljivostima, licemerjem, predrasudama, pogrešnim formula-ma za opravdavanje tiranije. Despotizam koji je postojao u prošlosti, postao je obožavan kao planina prepuna vulkanskog stenja, rogobatna i grozna i, viđena iz daljine kroz izmaglicu, izgledala je plavičasto, glatko i lepo. Pogled na samo jednu tamnicu tiranije vredi više za razbijanje iluzija i stvaranje svete mr-žnje prema despotizmu, od svih kupusara i biblioteka, da bi se usmerila sila u pravom smeru. Francuzi su morali da sačuvaju Bastilju kao trajnu pouku; Italijani nisu smeli da unište

tamnice Inkvizicije. Sila naroda je održavala Moč koja je sagradila mračne čelije i smestila žive u te granitne sepulhre¹³.

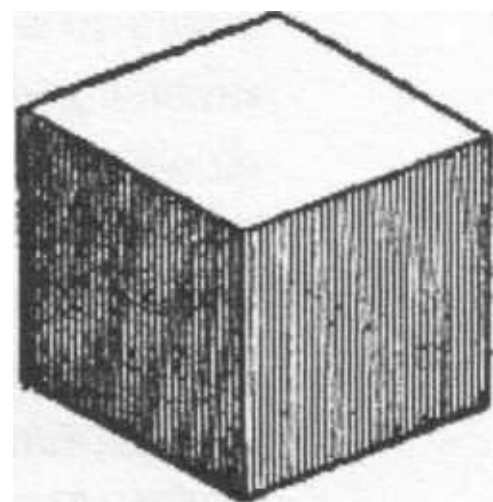
Sila naroda ne može, zbog svojih neobuzdanih i nestalnih postupaka, da održi i sačuva u radu i postojanju slobodnu Vladu koja je ranije stvorena. Ta Sila mora biti ograničena, obuzdana, usmeravana kroz različite kanale i zaobilaznim pravcima odvedena kroz ispuste, odakle treba da proistekne zakon, aktivnost i odluka države; kao što je mudri staroegipatski kralj preusmerio plavne vode Nila, kroz brojne kanale, primorao nabujali Nil da đubri, a ne da uništava zemlju. Mora postojati jus et norma, zakon i Pravilo ili Mera, u konstituciji i zakonu, kroz koje mora da prolazi snaga javnosti. Nastane li pukotina makar u nekoj od njih, veliki parni čekić će tada, svojim brzim i teškim udarcima, razbiti celu mašineriju u atome i konačno, trzanjem će se i sam rasturiti, postati nepokretna i mrtva sprava, usred ruševine koju je napravio.

Sila naroda ili narodna volja, u postupcima i primeni, simbolizovana čekićem, regulisana, vođena i delotvorna u okviru granica zakona i poretka, simbolizovana dvadesetčetvorocolnim le-njirom, ima kao svoj plod slobodu, jednakost i bratstvo - slobodu regulisanu zakonom, jednakost prava pred zakonom, bratstvo s njegovim dužnostima kao i s njegovim koristima.

Sada ćete ukratko čuti o Neobrađenom ašlaru i Oobrađenom ašlaru, kao delu dragulja u Loži. Za neobrađeni Ašlar se kaže da je kamen iz kamenoloma, u tom grubom i prirodnom stanju. Za savršeni Ašlar se kaže da je ašlar obrađen rukama radnika, daje prilagođen radnim alatima Pomoćnika. Nećemo ponavljati objašnjenja ovih simbola koje daje Obred Jorka. Ona se mogu detaljnije naći u priručnicima. Za njih se još kaže da aludiraju na pojedinačnu samonadgradnju zanatlija - nastavljanjem te površinske obrade¹⁴.

Neobrađeni Ašlar je narod, kao masa, sirov i neprepoznatljiv. Savršeni Ašlar, ili kamena kocka, simbol je savršenstva i to je država. Vladari dobijaju snagu iz saglasnosti onih sa kojima upravljaju; ustav i zakoni izražavaju volju naroda; vlada je harmonična, simetrična, efikasna - ona pravilno vlada i pravilno održava ravnotežu.

Ako nacrtamo kocku na ravnoj površini, dobijamo tri vidljive stranice i devet spoljnih linija, između sedam tačaka. Cela kocka ima još tri dodatne stranice, ukupno šest; tri dodatne linije, što znači ukupno dvanaest linija, i dodatno, još jednu tačku, ukupno osam tačaka. Kako broj 12 uključuje u sebe svete brojeve 3, 5, 7 i 3 puta 3, tj. 9, i sam nastaje sabiranjem svetog broja 3 sa 9; pri čemu, dve njegove sastavne brojke 1 i 2, jedinica ili monada, i dvojka ili duad, sabrane zajedno, daju isti sveti broj 3; zbog čega se on naziva savršenim brojem; i kocka postaje simbol savršenstva.

Napravljena silom, definisana lenjirom, isklesana u skladu s linijama izmere-nim Merom, iz neobrađenog kamena, ona je odgovarajući simbol Sile naroda, izražene kroz ustav i zakon Države; i sama Država sa tri vidljive stranice predstavlja tri resora - Izvršnu vlast koja izvršava zakone; Zakonodavnu vlast koja donosi zakone i Pravosudnu vlast koja tumači zakon, prime-njuje ga i sprovodi, između ljudi, kao i između Države i čoveka. Tri nevidljive stranice predstavljaju Slobodu, Jednakost i Bratstvo, kao trojstvo duše Države - njenu vitalnost, duh i intelekt.

Iako Masonerija ne prisvaja i ne preuzima mesto religije, molitva je suštinski deo naših ceremoni-ja. Ona je težnja duše ka Apsolutnoj i Vrhunskoj Inteligenciji, Jedinom Vrhovnom Božanstvu, koje se neprikladno i pogrešno karakteriše kao ARHITEKTA. Određene osobine čoveka su usmerene prema Nepoznatom - ka misli, meditaciji i molitvi. Nepoznat nam je jedan okean, kome je svest, kompas. Misao, meditacija i molitva jesu velike misteriozne tačke - pokazivači igle. To je duhovni magnetizam koji po-vezuje ljudsku dušu sa Božanstvom. Ova veličanstvena isijavanja duše probijaju put iz senke ka svetlosti.

Nerazumno je reći da je molitva apsurd, zato što je nama nemoguće da njome ubedimo Boga da promeni Svoj plan. On stvara znane i željne efekte sa instrumentima sila prirode, koje su sve Njegove sile. Naše vlastite su samo deo tih sila. Naše slobodno delovanje i volja su sile. Apsurdno, mi ne prestajemo da činimo napore da ostvarimo bogatstvo i sreću, produžimo život i održimo dobro zdravlje, jer mi ne možemo nikakvim silama da promenimo ono što je predodređeno. Ako su po-kušaji, takođe, predodređeni, naš pokušaj, učinjen našom slobodnom voljom, time nije ništa manji. Zbog toga se molimo. Volja je sila. Misao je sila. Molitva je sila. Zašto to ne bi bio Božji zakon da mo-litva, kao Vera i Ljubav, imaju svoje efekte? Čoveka ne treba shvatiti kao početnu tačku ili napredak kao cilj, bez drugih dveju velikih sila, Sudbine i Ljubavi. Molitva je uzvišena. Molitelji koji prose i galame - su za sažaljevanje. Oспорiti efikasnost molitve je isto što i osporavati Sudbinu, Ljubav i naš Pokušaj. Ipak, stvoreni efekat, kada ruka pokrenuta našom voljom, baci kamenčić u okean, nikad ne prestaje; i svaka izgovorena reč ostaje zabeležena za sva vremena u nevidljivom vazduhu.

Svaka Loža je Hram, i kao celina i po svojim simboličkim detaljima. Sam Univerzum je dao čoveku model za prve hramove koji su podignuti po onom Božanskom. Uređenje Solomonovog Hrama, simbolička ornamentura koja predstavlja glavnu dekoraciju, odeća visokog sveštenika, u skladu su sa poretkom Univerzuma, prema shvatanjima u tim vremenima. Hram je imao mnogo simbola godišnjih doba, sunca, meseca, planeta, konstelacije Velikog i Malog Medveda, Zodijaka, elemenata i drugih delova sveta. Glavni Majstor te Lože Univerzuma je Hermes¹⁵, čiji je predstavnik Khurum (Hiram) tj.

jedno od glavnih svetala Lože.

Za dodatne instrukcije o simbolizmu nebeskih tela, svetih brojeva i hrama, kao i njegovih de-talja, morate strpljivo sačekati dok ne uznapređujete u Masoneriji, a u međuvremenu vežbajte svoj intelekt, sami učite o njima. Učenje i traženje tumačenja simbola Univerzuma je posao mudraca i filozofa. To je kao dešifrovanje Božjih zapisa ili pronicanje u Njegove misli.

Ovo su pitanja i odgovori u našem katehizisu, u vezi sa Ložom.

Loža se definiše kao skup Masona, potpuno sjedinjenih sa svetim knjigama, ugaonikom, šesta-rom ipoveljom, tj. ovlašćenjem po konstituciji kojim se njoj dozvoljava rad. Odaja ili prostorija u kojoj se oni susreću, predstavlja jedan deo Hrama Kralja Solomona koji se takođe zvao Loža; i njega sada razmatramo.

Kaže se da Ložu podupiru tri velika stuba mudrost, sila ili snaga, i lepota, koje predstavljaju Majstor, Prvi i Drugi Nadzornik; i za njih se kaže da su oni stubovi koji podupiru Ložu, jer Mudrost, Snaga i Lepota, predstavljaju savršenstvo svega i bez njih ništa ne može da postoji. Jer, kaže obred Jorka, neophodno je da tu postoji Mudrost da osmisli, Snaga da podrži i Lepota da ukraši sve velike i važne poslove. Ne znate, kaže Apostol Pavle, da ste u hramu Božjem i da duh Božji boravi u vama? Ako ijedan čovek oskrnavi hram Božji, Bog će njega uništiti, jer hram Božjije svetost i vi ste u Njemu. (1. Korinćanima; Gl. 3:16-17).

Mudrost i Snaga Božanstva su u ravnoteži. Zakoni prirode i moralni zakoni nisu samo puka upravljačka ovlašćenja Njegove Svemoćne volje; jer, tada bi On mogao da ih promeni, red bi postao nered, dobro i ispravno bi postali zlo i pogrešno; poštenje i odanost, poroci; a prevare, nezahvalnost i porok, vrline. Svemoćna sila, beskrajna i samo-postojeća, ne bi bezuslovno bila konzistentno usklađena. Njegovi zakoni ne bi bili bezuslovni za nas jer su izraz Njegove Volje; već zato što oni izražavaju Njegovu beskrajnu mudrost. Oni nisu pravedni samo zato što su Njegovi zakoni, već su oni Njegovi zakoni jer su pravedni. Iz ravnoteže beskrajne mudrosti i beskrajne snage, rezultira sa-vršena harmonija u fizici i u moralnom univerzumu. Mudrost, Snaga i Harmonija sačinjavaju jednu Masonsku trijadu. Oni imaju druga i dublja značenja koja će ti, možda, nekada, biti otkrivena.

Uz jedno obično i opšte objašnjenje, možemo dodati da je mudrost Arhitekta iskazana u kombi-novanju koje samo vešt Arhitekta može da uradi, i kao što je Bog uradio svuda - na primer u drvetu, ljudskom sklopu, jajetu, ćeliji pčelinjeg saća - kombinovao je snagu s milošću, lepotom, simetrijom, proporcijom, lakoćom i ukrašavanjem. Tu su, takođe, savršenstvo govornika ili pesnika - spajanje sile, snage, energije sa ljupkim stilom, muzičkim kadencama, lepotom figura, igrom i zračenjem maštarija i mašte. U Državi, ratna i industrijska moć naroda i njihova Titanska snaga moraju biti spojene s le-potom umetnosti, naukom i intelektom, ukoliko Država želi da dostigne vrhove posebnosti i da ljudi budu potpuno slobodni. Harmonija u ovome, kao i u svemu Božanskom, materijalnom i ljudskom, rezultat je ravnoteže, privlačenja i odbijanja suprotnih sila, samo Mudrost iznad njih drži jezičak vage. Uskladiti moralni zakon, ljudsku odgovornost, slobodnu volju sa apsolutnom snagom Boga i postojanja zla s Njegovom apsolutnom mudrošću, dobrotom i milošću - to su velike enigme Sfinge.

Vi ste ušli u Ložu između dva stuba. Oni predstavljaju par koji stoji u tremu Hrama, na svakoj strani

velike istočne kapije. Ovi stubovi su od bronz, četiri prsta deblji od ostalih, i bili su, prema najautentičnijim zapisima - onim iz Prve i Druge Knjige Careva, potvrđeni u Jeremijinoj Knjizi - osamnaest lakata visine, s kapitelom visokim pet lakata. (1. Carevi; 01.7:15.; 2. Carevi; 25:17; Jeremijina Gl. 52:21-22.). Telo svakog od ovih je pet lakata u prečniku. Lakat je jednak jednoj stopi i 707/1000 delova. Telo svakog od njih je bilo nešto više od trideset stopa i osam cola visine, kapitel svakoga od njih nešto preko šest stopa visine, a prečnik tela stuba bio je šest stopa i deset cola. Kapiteli su bili ukrašeni narovima u bronzi, prekriveni bronzanom mrežom i ukrašeni vencima od bronz; čini se da su bili imitacija oblika koštice semena lotosa ili egipatskog krina, svetih simbola Indusa i Egipćana. Stub ili kolonada na desnoj strani, prema jugu, bili su nazvani po jevrejskoj reči koja se pominje u Bibliji, Jakin (Jachin), na desnoj, a na levoj strani Boaz. Naši prevodi kažu da prvo ime znači On treba da učvrsti dok drugo znači U njemu je snaga.

Ti stubovi su bili, po Khurumu - Hiramu, Tirskom umetniku, imitacija velikih stubova po-svećenih Vetru i Vatri, na ulazu u čuveni hram Malkarth, u gradu Tiru. Običaj je da u Loži obreda Jork bude nebeska mapa na jednom stubu i zemaljski globus na drugom, ali ovo nije obavezno, jer je cilj da se oponašaju oba originalna stuba Hrama. Simboličko značenje tih stubova prekidamo sada i, samo dodajemo, da dolazeći učenik drži svoj alat kod stuba Jakin, uz objašnjenje etimologije reči i bukvalno značenje ova dva imena stubova:

- Reč Jakin, na Hebrejskom, je yy u obliku glagolske imenice, najverovatnije se izgovarala kao Ja-kin (pretpostavlja se da je kao mogući izgovor bio i Jakajan) značenje je On treba da učvrsti i otuda je čvrst, stabilan, uspravan;

- Reč Boaz je (Baaz) n?n ili u izgovoru Baaz, što znači Jak, Snaga, Moć, Sila, Zakon, Izvor sile, Tvrđava. 3 prefiks znači sa ili u i daje reči snagu latinskog gerunda, roborando - Onaj koji ojačava.

Prethodna reč takođe znači on će uspostaviti ili postaviće u uspravni položaj - od glagola fD, Kun, onje stajao uspravan. On je najverovatnije značio Aktivna i Oživljujuća Energija ili Sila; i Boaz Stabilnostj Trajnost u pasivnom smislu.

Za dimenzije Lože, naša Braća Obreda Jork kažu: da su neograničene i da pokrivaju Nebeski Svod. Ka njemu, kažu oni, misao Masona je uvek usmerena i oni se, tako usmereni, nadaju da će konačno stići, uz pomoć teoloških lestvica koje je Jakov u svojoj viziji video, penjući se sa zemlje do neba. Tri su glavne prečke: Vera, Nada i Milosrđe koji nas podsećaju da imamo Veru u Boga, Nadu u Besmrtnost i Milosrđe za celo čovečanstvo. Prema tome, lestvice koje ponekad imaju devet preč-ki, vide se na crtežu, oslonjene su na zemlju, a njihov vrh je u oblacima, zvezde sijaju iznad njih. Ponekad se smatra da predstavljaju teološke lestvice koje je Jakov video u snu, oslonjene su na zemlju i sa vrhom koji dopire do Neba, sa anđelima Božjim kako se uspinju preko njih. Dodatne tri glavne prečke simbolizmu su u potpunosti novostvorene i nepodobne.

Drevni preci su nabrojali sedam planeta, po sledećem redosledu: Mesec, Merkur, Venera, Sunce, Mars, Jupiter i Saturn. Postojalo je sedam neba i sedam sfera tih planeta. Na svim spomenicima Mitre postoji sedam oltara ili piresa¹⁶ posvećenih sedam planeta, kao i sedam lampi u zlatnim kan-delabrima u Hramu. Da oni predstavljaju planete, ubeđuju nas Clemens iz Aleksandrije, u njegovoj Stromata, i Filo Jevrejin¹⁷.

Da bi se ljudske duše vratile svom izvoru u Beskonačnom, drevni preci su smatrali da su one morale da se uzdignu kroz sedam sfera, kao što su se spuštale kroz sedam sfera. Lestvice, kojima se one ponovo uzdižu, imaju, prema Marsilius Ficinus¹⁸ u njegovim Komentarima na Ennead Plotinusa, sedam stepena

ili koraka. I prema Misterijama Mitre koje je preneo u Rim imperator, lestvice sa sedam prečki su bile simbol koji se odnosio na ovo uspinjanje kroz sfere sedam planeta. Jakov je video Duhove Božje, kako se uzdižu i spuštaju na njima; i iznad kojih je samo Božanstvo. Misterije Mitre su slavljene u pećinama, gde su ulazi bili označeni sa četiri ravnodnevičke i dugodnevičke tačke Zodijaka; bile su predstavljene i sedam planetarnih sfera kroz koje su duše morale da prođu pri spuštanju s neba sa fiksnih zvezda u elemente koji obavijaju zemlju; i sedam kapija su bile obeležene, po jedna za svaku planetu, kroz koju one prolaze pri silasku ili povratku.

Ovo saznajemo od Celsusa¹⁹, preko Origena²⁰ koji nam kaže da su simbolički prikazi tih kapija među zvezdama (koji se pominju i u Misterijama Mitre), bile lestvice koje dosežu od zemlje do Neba, podeljene sa sedam prečki ili nivoa, na svakoj je bila kapija, i na vrhu je osma, ona fiksne zvezde. Simbol je bio isti kao i onaj za sedam nivoa Borsipa, tj. piramide od staklaste cigle, blizu Vavilona, izgrađene u sedam nivoa, i svaki je bio u drugačijoj boji. U Mitrinim ceremonijama, kandidat je prolazio kroz sedam nivoa inicijacije, prolazio je kroz brojna jeziva iskušenja - i u njima su visoke lestvice sa sedam prečki ili koraka, bile simbol.

Pogledajte Ložu, njene detalje i ornamente, uz njena Svetla. Već ste čuli šta ova svetla treba da znače, veća i manja, i šta o njima kažu naša Braća obreda Jork.

Knjiga Svetog Zakona, Biblija, Ugaonik i Šestar se ne nazivaju samo Velika Svetla Masonerije, već su ona tehnički nazvana Regalije Lože i, kao što već znate, smatra se da Loža ne može biti bez njih. Ovo je nekada korišćeno kao izgovor za isključivanje Jevreja iz Loža, jer, oni ne mogu da prihvate Novi Zavet kao svetu knjigu. Biblija je dragoceni deo Regalija Hrišćanske Lože, jer je ona sveta knjiga Hrišćanske religije. Hebrejsko Petoknjižje (Pentateuch) u Hebrejskoj Loži i Kuran u Muslimanskoj, takođe se nalaze na Oltaru. Zatim, Ugaonik i Šestar pravilno shvaćeni, su Velika Svetla pored kojih Mason mora da prolazi i da radi.

Obaveza je da kandidat uvek bude doveden do svete knjige ili knjige njegove religije, jer će se onda osećati mnogo svečanije i obavezujuće. Stoga ste bili pitani koje ste religije. Mi nemamo nika-kve druge interese u vezi s vašom verom.

Ugaonik je prav ugao, sačinjen je od dve prave linije. On je prilagođen samo za ravnu površinu i pripada geometriji, merenju zemlje i trigonometriji koja ga koristi samo za površine i za zemlju koju su drevni preci smatrali ravnom. Šestar opisuje krugove i odnosi se na sfernu trigonometriju, nauku sfera i neba. Prvi je, stoga, simbol onoga što se odnosi na zemlju i telo, a potonji, na ono što se odnosi na nebo i dušu. Šestar se takođe koristi u čistoj trigonometriji kao i u postavljanju vertikale i stoga vas podsećamo da, iako su na ovom stepenu obe tačke Šestara ispod Ugaonika, vi se sada bavite samo moralnim i političkim značenjem simbola, a ne njihovim filozofskim i duhovnim značenjima, ipak, božansko se uvek prepliće sa ljudskim a ljudsko sa zemaljskim; i, postoji nešto duhovno u naj-običnijim obavezama u životu. Države nisu samo politička tela, već i političke duše. I, teško ljudima

koji, tražeći samo materijalno, zaboravljaju da imaju dušu. Zatim, imamo grupe koje su okorele u dogmama, što pretpostavlja odsustvo duše i njeno postojanje samo u podsvesti i instinktu ili u obuzetosti koristima. Takva priroda nikada ne može da predvodi civilizaciju. Savijena kolena pred idolima ili dolarom, atrofiraju mišić kojim se hoda i volju koja ga pokreće. Hijeratička²¹ ili trgovačka zanesenost umanjuju sjaj ljudi, snižavaju im horizonte kroz obaranje njihovog nivoa, lišavaju ih razumevanja univerzalnog cilja, istovremeno ljudskog i božanskog, sa kojima se stvaraju misionar-ski narodi. Slobodni ljudi, zaboravljajući da imaju dušu o kojoj treba brinuti, posvećuju svu svoju energiju svom

materijalnom napretku. Ako dođe do rata, potčinjavaju se svom trgovačkom interesu. Građani oponašaju Državu, cene bogatstvo, pompu i luksuz kao velike stvari života. Takva nacija stvara bogatstvo veoma brzo i nepravilno ga raspoređuje. Iz ovoga nastaju dva ekstrema: monstruoza imućnost i monstruozno siromaštvo, sva zadovoljstva pripadaju samo nekolicini, a oskudica pripada svima ostalima, što će reći, narodu; Privilegije, Izuzeci, Monopoli i Feudalizam nastaju iz samog Rada; loša i opasna situacija koja pretvara Rad u slepe i okovane Kiklope u rudniku, u kovačnici, u radionici, u tkačnici, na polju, u otrovnom dimu, u otrovnim isparenjima, u zagušljivim fabrikama, stvara opšti naboj i snagu neraspoloženja zbog oskudice i bede i poistovećuje veličinu Države s patnjom svih pojedinaca. To je vrednost koja je loše postavljena, u kojoj su svi materijalistički elementi isprepletani i u kojoj ne postoje moralni elementi. Ako narod, kao zvezda, upadne u pomračenje, svetlost mu se mora vratiti. Pomračenje ne sme da se pretvori u noć.

Tri manja ili Uzvišena Svetla, o kojima ste već čuli, jesu Sunce, Mesec i Majstor Lože. Već ste čuli šta naša Braća obreda Jork kažu o njima i zašto oni smatraju njih Svetlima Lože. Sunce i Mesec ni na koji način ne osvetljavaju Ložu, osim simbolički, i oni nisu svetla, već ono čiji su simboli. Čega su oni simboli, Masonima se u obredu ne govori. Ni Mesec, ni u kom smislu, nije stalni vladar noći.

Sunce je drevni simbol davanja života i moći stvaranja Božanstva. Drevnim precima, svetlost je bila uzrok života; a Bog je bio izvor iz koga je potekla sva svetlost, suštastvo Svetlosti, Nevidljiva Vatra, razvijena kao Plamen, koji se manifestuje kao svetlost i sjaj. Sunce je bilo Njegova manifestacija i pojavna slika; Sabajci koji su obožavali Boga Svetlosti, čini se, obožavali su Sunce u kojem su videli manifestaciju Božanstva.

Mesec je bio simbol pasivne sposobnosti prirode da rađa, žensko, kojem je životnu moć i energiju davao muškarac. On, mesec, bio je simbol Izide, Astarte, Artemis ili Dijane. Gospodar Života je bilo Vrhovno Božanstvo, iznad oba ova, i manifestovano je kroz oba. Zevs, Sin Saturna, postao je Kralj Bogova, Horus, sin Ozirisa i Izide, postao je Gospodar Života, Dionis, kao i Mitra, postao je nosilac Svetlosti, Života i Istine.

Gospodar Svetlosti i Života, Sunce i Mesec, simbolizovani su u svakoj Loži s Majstorom i Nadzornicima. Dužnost je Majstora da podeli svetlost Braći, sam i preko Nadzornika koji su njegovi službenici.

Sunce, kaže Isaija²², u Jerusalimu, ne treba više da zalazi, ni mesec da se povlači; jer Gospod će biti vaša večna svetlost i dani tuge treba da prestanu. Ceo narod treba da bude pošten, on treba da nasledi tu zemlju zauvek. To je tip slobodnog naroda.

Naši severni preci obožavali su trojno božanstvo: Odina, kao Svemoćnog Oca, Freju, njegovu ženu, kao simbol univerzalne materije i Tor, njegovog sina, naslednika. Ali, iznad svih bio je Vrhovni Bog, Kreator svega što postoji: Večno, Prastaro, Živo i Strahotno stvorenje, Tragač u skrivenim stvarima, biće koje se nikada ne menja. U Eleuzijskom hramu (svetilište koje je bilo osvetljeno samo jednim otvorom na krovu, koji predstavlja Univerzum), prikazi Sunca, Meseca i Merkura su bili izloženi.

Sunce i Mesec kaže poštovani Br.*.²³ Delaunay, predstavljaju dva velika principa svih generacija, aktivnog i pasivnog, muškarca i žene. Sunce predstavlja stvarnu svetlost. Ono šalje svojeplodne zrake; oba prosipaju svoje zrake na svoje izdanke, Plamenu Zvezdu, ili Horus, i njih tri zajedno sačinjavaju Jednakostraničan Trougao, u centru kojeg je veličanstveno slovo Kabale, s kojim je, kaže se, kreacija ostvarena.

Ornamenti Lože, ili ukrasi Lože, kaže se da su to Mozaički Pod, Nazubljeni mozaik i Plamena Zvezda. Za Mozaički Pod, naizmenična crno - bela polja ili romboidi, kaže se da predstavljaju pod u Hramu Kralja Solomona; za Nazubljeni Mozaik se kaže da su to naizmenično poređana crno-bela polja i da su to prelepo, uređena crno-bela polja, koja ga okružuju. Za Plamenu Zvezdu u centru se kaže da je simbol Božanskog Proviđenja i podseća na zvezdu koja, kako se čini, vodi mudre Ijude na Istok - na mesto Spasiočevog rođenja. No, ne sme se videti kamen u prostoru Hrama. Zidovi su po-kriveni kedrovinom, a pod - jelovom daskom.

Nema dokaza da je takav pod, ili da je uopšte pod zaista postojao u Hramu, pa ni takva ivica. Nekada davno u Engleskoj, Crtaća Tabla je bila obrubljena nazubljenom ivicom; i samo u Americi se stavlja ovakva ivica oko Mozaičkog poda. Tesserce su kvadrati iiii rombovi na podu. U Engleskoj, tako-đe, naizmenično složena ili nazubljena ivica se naziva tessellated zbog toga što je imala četiri kićanke, tessels, za koje se kaže da predstavljaju Umerenost, Snagu, Smotrenost i Pravdu. Ona je nazvana Indented Trassel; ali ovo je pogrešna upotreba reči. To je mozaički pod, sa nazubljenom ivicom oko sebe.

Pod, naizmenično crn i beo, simbolizuje, bez obzira da li se tako želelo ili ne, Dobre i Zle Principe iz Egipatske i Persijske vere. To je borba između Arhandela Mihajla i Satane, Bogova i Titana, Baldera i Loka; između svetlosti i senke - koja je tama; Dana i Noći; Slobode i Despotizma; Religijske slobode i Proizvoljnih dogmi Crkve - koja misli umesto svojih posvećenika, čiji Pontif tvrdi da je nepogrešiv, a dekreti njegovog Koncila predstavljaju jevanđelja.

Ivice poda, naizmenično crne i bele ploče, ako su u obliku romba, moraju obavezno biti naiz-menično poređane ili nazubljene kao kod testere; i da tako završavaju i sačinjavaju njegovu ivicu. Ona se završava s kićankama kao ukrasima na uglovima. Ako ove, kao i ivice, imaju ikakvo simbo-ličko značenje, ono je izmišljeno i proizvoljno.

Podsticanje aluzije da je Plamena Zvezda sa pet tačaka Božansko Proviđenje, takođe je odraz mašte; i da je sećanje na Zvezdu, za koju se kaže da je vodila Magie²⁴, više davanje nekog moder-nog značenja. Originalno, ona predstavlja Sirius, ili Zvezdu Psa, prethodnika plavljenja Nila; Boga Anubisa, pratioca Izide u njenom traganju za telom Ozirisa, njenog Brata i supruga. Zatim, ona je postala slika samog Horsa, sina Ozirisa koji je prikazan simbolom Sunca, tvorca godišnjih doba i Boga Vremena; Sin Izide, koji je bio univerzalna priroda, sam od prvobitne materije, neiscrpan izvor Života, varnica još nestvorene vatre, univerzalno seme svih bića. Bio je to i Hermes, takođe, Gospodar Znanja, čije je ime na grčkom ono koje se odnosi na Boga Merkura. Ona, Zvezda, postala je sveti i moćan znak ili lik Magija, Penthalpha, važan simbol Oslobođenja i Slobode, plamteći stalnim sjajem usred talasanja elemenata dobra i zla u revolucijama, obećava vedro nebo i plodno godišnje doba narodima, nakon oluja promena i nereda.

Na Istoku Lože, iznad Majstora, u okviru trougla je Hebrejsko slovo Yod ili, po novoj jevre-jskoj ortografiji, Yud, (■> ili <?*?). U engleskim i američkim Ložama njega je zamenilo slovo G-*, kao prvo slovo od reči Bog, na engleskom (God), bez mnogo razloga jer je slovo D, inicijal od Dieu, bilo korišćeno u francuskim Ložama umesto pravog slova. Yod je u Kabali simbol Jedinstva, Vrhovnog Božanstva, prvo slovo Svetog Imena i takođe, simbol Velike Kabalističke Trijade. Da bi se razumelo njegovo mistično značenje, mora se pogledati Zohar²⁵ i Siphra de Zeniutha i druge kabalističke kn-jige i duboko istraživati njihovo značenje. Dovoljno je reći da je to Stvaralačka Energija

Božanstva, prikazana kao tačka i da je tačka u centru Kruga beskonačnosti. Ona je, sada na ovom stepenu, simbol neiskazanog Božanstva, Apsolut, koji nema ime.

Naša francuska Braća stavljaju ovo slovo YOD u centar Plamene Zvezde. U starim zapisima, naš drevni engleski Brat je rekao: Plamena Zvezda ili Sjaj u centru upućuje nas na veliko svetleće telo, Sunce, koje osvetljava zemlju i rasipa svoj blagotvoran uticaj i šalje blagoslov Ijudskom rodu. Oni ga nazivaju, u nekim tekstovima, simbolom Promišljenosti. Reč prudentia znači, u svom originalnom i potpunom značenju, Predviđanje. Shodno tome, Plamena Zvezda je smatrana za simbol Sveznanja, ili za Svevideće Oko koje je egipatskim učenicima bilo simbol Ozirisa tj. Stvoritelja. Sa YoD-om u centru, to je kabalističko značenje Božanske Energije, iskazano kroz Svetlost, stvaranja Univerzuma.

Kaže se da u Loži ima šest dragulja. Tri su pokretna, a tri su nepokretna. Ugaonik, Libela i Visak su od davnina zvani Pokretna znamenja, jer ona idu od Brata do Brata. Savremena inovacija je da se nazivaju nepokretnima, jer moraju uvek biti prisutni u Loži. Nepokretna znamenja su Neobrađeni Ašlar, Odrađeni ašlar ili Kamena kocka, ili u nekim ritualima kao Dupla kocka i Crtaća tabla.

O ovim draguljima, naša Braća Obreda Jork kažu: Ugaonik uključuje Moralnost; Libela je Jednakost a Visak je Čestitost i Ponašanje. Šira objašnjenja nepokretnih dragulja se mogu naći u priručnicima.

Naša Braća Obreda Jork kažu da u svakoj dobro upravljanoj Loži postoji predstavljena određena tačka, unutar kruga; tačka predstavlja jednogpojedinačnog Brata; Krug, kao granična linija njegovog ponašanja, unutar koje on nikada neće dopustiti daga njegove predrasude ili strasti zavedu.

Ovako se ne tumače simboli Masonerije. Neki koji su bolje upoznati s tumačenjem, kažu da ta tačka u okviru kruga predstavlja Boga u centru Univerzuma. To je opšti egipatski znak za Sunce i Ozirisa i on se još uvek koristi kao astronomski znak za veliko svetleće telo. U Kabali, tačka je YOD, Kreativna Energija Boga, koja zrači svetlost u kružni prostor koju je Bog, univerzalna Svetlost, ostavio praznim, da bi u njemu stvarao svetove sažimanjem ili povlačenjem Njegove Svetlosne sup-stance sa svih strana, u jednu tačku.

Naša Braća dodaju da ovaj krug, omeđen sa dve paralelne linije, predstavlja Svetog Jovana

Krstitelja i Svetog Jovana Evangelistu, a na vrhuje Sveta Knjiga (otvorena). I, krećući se duž ovogkruga, kažu oni, mi obavezno dodirujemo te dve linije kao i Svete Knjige; i dokje Mason okružen njima, prema njihovom uputstvu, nemoguće je da on može značajnije da zgreši.

Bilo bi gubljenje vremena davati komentar na ovo. Neki pisci su zamislili da paralelne linije predstavljaju Tropski povratnik Raka i Jarca, koje Sunce naizmenično dotiče u letnjem i zimskom solsticiju. Ali, povratnik nije vertikalna linija i ova ideja je izmišljotina. Ako su paralelne linije ikada pripadale drevnim simbolima, imale su dublje i daleko bolje značenje. Verovatnije je da su one imale isto značenje kao dva stuba Jakin i Boaz. To značenje nije za učenike. Iskusni to mogu da nađu u Kabali. Pravda i Milost Boga su u ravnoteži, a posledica je Harmonija, jer, Jedina i Savršena Mudrost, upravlja obema.

Sveta knjiga je u potpunosti jedan novi moderni dodatak simbolu, kao i zemaljski i nebeski globus na stubovima trema. Drevni simboli su tako denaturalizovani neumesnim dodacima, kao oni Izide koja rida nad slomljenim stubom koji sadrži ostatke Ozirisa u Vavilonu.

Masonerija ima svoj Dekalog ili svojih deset Zapovesti koji su Zakon za njene Inicirane.

.*. Ovo su deset Zapovesti:

I ©•'• [Simbol: Zemlja]:

Bog je Večna, Svemoguća, Nepromenljiva Mudrost, Vrhovna Inteligencija i Neiscrpna Ljubav!

Obožavaj Njega, poštuj i voli.

Živi sa vrlinom, da bi Njemu iskazao poštovanje.

II o.\ [Simbol: Pun Mesec]:

Tvoja religija je da činiš dobro, jer je to za tebe zadovoljstvo i dužnost! Budi prijatelj mudrom čoveku i poslušaj njegove savete!

Tvoja duša je besmrtna!

Ne čini ništa što nju degradira!

III ©•'• [Simbol: Zemlja]:

Bori se neprestano protiv poroka!

Ne čini drugima ono što ne želiš da drugi čine tebi!

Ne budi sluga svom bogatstvu, već neguj sjaj mudrosti!

IV o.\ [Simbol: Pun Mesec]: Poštuj roditelje!

Iskaži poštovanje prema starijima!

Savetuj mlade!

Štiti i odbrani mladost i nevinost!

V ©•*. [Simbol: Zemlja]: Staraj se o svojoj ženi i deci!

Voli svoju zemlju i pridržavaj se njenih zakona!

VI o.\ [Simbol: Pun Mesec]: Prijatelj je tvoje drugo ja!

Neka te nesreća ne odvoji od njega!

U sećanje na njega, uradi sve što bi učinio da je živ!

VII ®.\ [Simbol: Zemlja]:

Izbegavaj i kloni se neiskrenog prijateljstva!

U svemu se uzdržavaj od neumerenosti!

Ne dozvoli da bilo čim izazoveš grižu savesti u svojoj duši!

VIII o.\ [Simbol: Pun Mesec]:

Ne dozvoli da strast postane tvoj gospodar!

Ti treba da se učiš na greškama drugih!

Budi popustljiv prema greškama drugih!

IX ©•*. [Simbol: Zemlja]:

Više slušaj, manje govori!

Ponašaj se pošteno!

Zaboravi uvrede! Vrati dobrim za učinjeno zlo!

Ne zloupotrebi svoju moć ni svoju nadmoć!

X o.\ [Simbol: Pun Mesec]:

Uči, da bi spoznao čoveka, jer ćeš možda time spoznati sebe!

Neka Te uvek vodi vrlina!

Budi pravedan!

Izbegavaj dokolicu!

Ali, najveća zapovest Masonerije je ova:

Volite jedan drugog! Onaj koji kaže daje na svetlosti a mrzi svoga brata,

ostaje i dalje u mraku.

To su moralne obaveze Masona. Ali, dužnost Masona je, takođe, da pomogne u podizanju mo-rala i nivoa inteligencije društva. Prenošenjem znanja, unošenjem novih ideja, podstiču se umovi mladih da se razvijaju; i postepenim uvođenjem aksioma i širenjem i upoznavanjem s pozitivnim zakonima, ljudska rasa se dovodi u harmoniju sa svojom sudbinom.

Za te zadatke i obaveze, inicirani se prima na Zanat. Ne sme ni da pomišlja da ne može da utiče ni na šta, i da zbog toga očajava ili da postane inertan. To je isto kao i u svakodnevnom životu čove-ka. Mnoga velika dela su učinjena u malim bitkama za život. Postoji, tako nam kažu, pojedinačna odlučnost da, uz neviđenu hrabrost, odbraniš sebe, u mraku, od smrtnih napada velike nevolje i podlosti. Postoje, tako nam

kažu, uzvišene i neviđene pobjede, koje niko ne vidi, koje se ugledom ne nagrađuju, koje zvuk fanfara ne pozdravlja. Život, nesreća, izolacija, napuštenost i siromaštvo su bojno polje koje ima svoje heroje - neznane junake koji su ponekad veći od onih koji postaju slavni. Mason treba da se bori, na isti način i istom hrabrošću, protiv napada nevolje i podlosti kako na države, tako i na ljude. On treba da stane pred njih, licem u lice, čak i u mraku da se usprotivi ne-pravednim postupcima i glupostima u državi, protiv uzurpacije i prvih napada hidre, Tiranije. Ne postoji delotvornija rečitost od istine iznete iz ogorčenja. Mnogo je teže ljudima da sačuvaju nego da steknu svoju slobodu. Provere Istine su uvek potrebne. Uvek pravo mora da razjasni činjenicu. Postoji, u stvari, Večnost u Pravu. Mason treba da bude Sveštenik i Vojnik prava. Ukoliko njegova zemlja bude lišena slobode, on ne sme da očajava. Prigovor Ispravnog na Stvarnost nastavlja da postoji večno. Pljačkanje naroda nikada nije propisano. Vraćanje njegovih prava nije vremenski ograničeno. Varšava ne može više pripadati Tatarima kao ni Venecija Tevtoncima. Narod može da istrpi vojnu otimačinu, a pokorena Država da kleči pred drugom državom noseći jaram, zbog svojih muka i nevolja; ali, kada nevolja prođe, ako su ljudi spremni da budu slobodni, pokorena zemlja će isplivati na površinu i ponovo se uspostaviti, a Tiraniju će kazniti Istorija što je pobila svoje žrtve.

Bez obzira na to šta se dogodi, moramo imati Veru u Pravdu i nadmoćnu Mudrost Boga i Nadu u Budućnost i Razumevanje za one koji su pogrešili. Bog je omogućio čoveku da vidi Njegovu volju u događanjima, kroz jedan nejasan tekst pisan nerazumljivim jezikom. Ljudi prave svoje prevode njega brzo, naglo, netačno, sa puno grešaka, propusta i pogrešnih tumačenja. Mi vidimo samo deo duž luka velikog kruga! Samo retki razumeju Božanski jezik. Najmudriji, najsmireniji, najdubljeg znanja, dešifruju hijeroglif polako. I, kada naprave svoj prevod, potreba za njim je već odavno proš-la, već tada na javnom trgu postoji dvadeset prevoda - a oni koji su najmanje tačni, najprihvaćeniji su i kao uvek, najpopularniji. Iz svakog prevoda rađa se partija, a iz svakog pogrešnog tumačenja frakcija. Svaka partija veruje, ili se pretvara da samo ona ima pravi tekst, i svaka frakcija veruje da samo ona poseduje svetlost. Frakcije su slepi ljudi koji ciljaju ispred sebe, greške su im sjajni projek-tili, pogađaju vešto, i svom žestinom koja izbija iz pogrešnog razumevanja, uvek kad se logika izgubi kod onih koji brane ispravno, i kao rupa u oklopu, ona ih čini ranjivim.

Zato ćemo često biti poraženi u borbi protiv pogrešnog pred narodom. Antceus²⁶ se dugo opirao Herkulesu; Hidrine glave su rasle istom brzinom kojom su odsecane. Apsurdno je reći da Greška, ranjena, zgrčena u bolovima, umire pred njenim sledbenicima. Istina pobeđuje polako. Postoji čud-novata vitalnost u Grešci. Istina, zaista u najvećem delu, puca iznad glava masa, ali, ako greška samo za trenutak padne ničice, ona se opet za tren uzdiže i još je snažnija nego ikada ranije. Ona neće nestati bez angažovanja mozga, a najgluplje i najneracionalnije greške, opstaju najduže.

Ipak, Masonerija koja je Moralnost i Filosofija, ne sme da ustukne pred izvršavanjem svoje dužnosti. Nikada ne znamo u kom trenutku naše napore čeka uspeh - a on nastaje - generalno, kada se to najmanje očekuje, kao ni kakve rezultate će naši napori ostvariti, ili uopšte neće. U uspehu ili neuspehu, Masonerija se ne sme klanjati pogrešnom, niti podleći obeshrabrenosti. Bilo je u Rimu nekoliko Kartaginjanskih vojnika, zarobljenika, koji su odbili da se poklone Flaminiusu, ali nisu imali ništa ni od Hanibalove plemenitosti. Masoni moraju imati podjednako veliku dušu. Masonerija treba da bude energija, da nalazi svoj cilj i rezultat u poboljšavanju čovečanstva. Sokrat treba da uđe u Adama i stvori Marka Aurelija ili, drugim rečima, da izmeni čoveka od uživanja u čoveka od mudrosti. Masonerija ne treba da bude samo osmatračnica, izgrađena na misteriji, sa koje se s lakoćom gleda na svet, da bez drugih rezultata bude samo zabava za radoznale. Da prinese punu šolju misli žednim usnama ljudi, da svima da istinske ideje Božanstva, da uskladi svest i nauku, sve su to oblasti Filosofije. Moralnost je

Vera u punom cvatu. Razmišljanje treba da dovodi do akcije i da ona bude apsolutno praktična, da ideal bude vazduh, hrana i piće ljudskom umu. Mudrost je sveto pričešće. Jedino pod tim uslovima ona prestaje da bude sterilna ljubav prema Nauci i postaje jedan i najviši metod s kojim se ujedinjuje Čovečanstvo i pokreće ga na planiranu akciju. Tada Filosofija postaje Religija.

I Masonerija, kao Istorija i Filosofija, ima večnu obavezu, i u isto vreme jednostavnu - da se suprotstavi Caiaphasu²⁷ kao svešteniku, Drakonu²⁸ ili Jepheriesu kao sudijama, Trimalcionu kao do-nosiocu zakona i Tiberiju kao Imperatoru. Oni su simboli tiranije koja degradira i lomi, i korupcije koja obeščašćuje i pustoši. U radovima koji su publikovani za potrebe zanata kaže nam se da postoje tri velika načela masonske profesije, a to su Bratska Ljubav, Pomoć i Istina. Istina je da Bratska na-klonost i ljubaznost treba da upravljaju nama u svim našim odnosima i u vezama s našom Braćom i da nas plemenita i slobodna filantropija vodi prema svim ljudima. Da pomažemo ožalošćenima, posebna je dužnost Masona, a kao druga dužnost je da ne propustimo, zanemarimo ili bezvoljno i neefikasno reagujemo. Velika je istina da je Istina Božanska osobina i osnova svake vrline. Biti iskren i tražiti i spoznati Istinu, veliki su ciljevi svakog dobrog Masona.

Kao što su drevni preci radili, Masonerija naziva Umerenost, Postojanost, Smotrenost i Pravdu, četiri glavne vrline. One su podjednako potrebne narodima koliko i pojedincima. Narodi koji treba da budu Slobodni i Nezavisni, moraju imati Oštroumnost, Smotrenost i naglašenu Promišljenost, tj. sve što spada u okvire značenja reči Smotrenost. Oni moraju biti umereni u zahtevu svojih pra-va, umereni u svojim savetima, štedljivi u svojim rashodima, oni moraju biti jaki, hrabri, kuražni, strpljivi na odbijanja, neobeshrabreni nesrećama, optimisti usred nesreća, kao Rim kada je prodao polje na kojem je Hanibal imao svoj logor. Nijedan Kane, Farsalia, Pavia, Agincourt ili Vaterlo ne smeju ih obeshrabriti. Neka Senat sedi na svojim stolicama dok im Gali čupaju brkove i brade. Oni moraju, iznad svega, da budu pravedni, da se ne pokoravaju jačem ili da ratuju ili pljačkaju slabe. Oni moraju da se ponašaju pošteno sa svim narodima i s nemoćnim plemenima, da uvek imaju veru i poštenje u svoje zakonodavstvo, poštenje u svim svojim odnosima. Kada bude postojala takva Republika, ona će postati besmrtna, jer prenegljenost, nepravda, neumerenost i luksuz u prosperite-tu i očaj i nemiri nasuprot njima, uzroci su truljenja i osiromašenja naroda.

- [2\ POMOĆNIK](#)
- [3°, MAJSTOR](#)
- [4°, TAJNI MAJSTOR](#)
- [7°, PROVOST1251 SUDIJA](#)